

2.7.2 የንዑስ ፕሮግራሙ ፕሮጀክቶች

ፕሮጀክት አንድ:- የማስፈጸሚያና አደረጃጀት ስርዓት ዝርጋታ ፕሮጀክት

የፕሮጀክቱ ዓላማ:- የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ፕሮግራምን ለማስፈጸም የሚያስችሉ ስርዓቶች፣ አደረጃጀቶችና ግብአቶች እንዲሟሉ ለማድረግ ነው።

ግብ 1:- የከተማ መሬት ልማትና ማኔጅመንትን ለማስፈጸም የሚያስችል የህግ ማዕቀፍ ማለትም 1 አዋጅ & 12 ደንቦች እና 6 መመሪያዎች እንዲዘጋጁ ይደረጋል።

ግብ 2:- የህግ ማዕቀፎቹን ለመተግበር የሚያስችሉ 22 ስታንዳርዶችና ማኑዋሎች እንዲዘጋጁ ይደረጋል።

ግብ 3:- የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ፕሮግራምን ለመተግበር የሚያስችሉ ምቹና ተናባቢ 1003 አደረጃጀቶች እንዲፈጠሩና እንዲሻሻሉ ይደረጋል። እንዲሁም በ60 ሚሊዮን ብር የቢሮ ቁሳቁስና ፋሲሊቲ እንዲሟላ ይደረጋል።

ግብ 4:- የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ፕሮግራምን ለመተግበር እንዲቻል የየሩብ ዓመቱ በክልልና በከተሞች 80 ሪፖርቶችን በመቀበል እና 20 የጋራ መድረኮችን በማዘጋጀት ክትትልና ድጋፍ ይደረጋል።

ግብ 5:- የይዞታ ሰሪት ወጥ ለማድረግ የሚያስችል አንድ ጥናት ይዘጋጃል።

ፕሮጀክት ሁለት:- የከተማ መሬት ልማትና ማኔጅመንት የሰው ኃብት ልማት ፕሮጀክት

የፕሮጀክቱ ዓላማ:- የከተሞችን የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ስራ በአግባቡ ለመምራት የሚያስችል የክህሎትና የአመለካከት ስልጠና በመስጠት እና የብቃት ማረጋገጫ ስራ በመስራት ብቃት ያለው ባለሙያ እና አመራር ለማፍራት ነው።

ግብ 1:- የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ፕሮግራምን ለመፈጸም የሚያስችል የሙያ ደረጃ በመቅረጽ ለአምስት የሙያ ዓይነት ደረጃ እንዲወጣለት ይደረጋል።

ግብ 2:- በከተማ መሬት ልማትና ማኔጅመንት ዘርፍ በ9 የሙያ አይነቶች የአጭር፣ የመካከለኛ እና ረጅም ጊዜ ስርዓት ትምህርት እንዲቀረጽ ይደረጋል።

ግብ 3:- የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ፕሮግራም ለማስፈጸም የሚያስችሉ የተለያዩ ስልጠናዎችን የሚሰጡ ተቋማትን በመደገፍ 7840 በአጭር፣ 4895 በመካከለኛ፣ 2136 በረጅም ጊዜ እንዲሁም 280 የአሰልጣኞች ስልጠና፣ በአጠቃላይ 19707 ሰዎች እንዲሰለጥኑ ይደረጋል።

ግብ 4:- የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ፕሮግራምን ለማስፈጸም የሚያስችሉ የግንዛቤ ማስጨበጫ የተለያዩ መድረኮች በማዘጋጀት 1456000 ተሳታፊዎች ግንዛቤ እንዲያገኙ ይደረጋል፤

ግብ 5:- በመሬት ዘርፍ ላይ ተገቢውን የአመለካከት ለውጥ ሊያመጡ የሚችሉ በዓመት ሁለት ጊዜ የሚታተም መጽሔት በማዘጋጀት አንድ ሚሊዮን ቅጅ ብሮሽር በመበተን እንዲሁም በማስሚዲያ የ120 የአየር ሰዓት በመውሰድ ተገቢው የግንዛቤ እንዲፈጠር ይደረጋል፤

ግብ 6:- የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ፕሮግራምን ለማስፈጸም በሚያስችሉ ስልጠናዎችና የግንዛቤ ማስጨበጫ መድረኮች ላይ ሴቶች 30% (610445) ሴቶች ተሳታፊና ተጠቃሚ እንዲሆኑ ይደረጋል፤

ፕሮጀክት ሶስት:- የከተማ መሬት ልማት እና ማኔጅመንት አመለካከት እና ስነ ምግባርን የማስተካከል ፕሮጀክት

የፕሮጀክቱ ዓላማ:- የህዝቡን ተሳትፎ በማሳደግ የስነ ምግባር እና አመለካከት ለውጥ የሚያመጡ ስራዎችን በመስራት የስነ ምግባር ህግ ማዕቀፎችን በመቅረጽ እና በመተግበር በዘርፉ ላይ የሚታየውን ኪራይ ሰብሳቢነት አመለካከት እና ተግባር መለወጥ፤

ግብ 1:- በ804 ከተሞች የግንዛቤ ማስጨበጫ እና በተለያዩ የትምህርት ተቋማት የስነ ምግባር ማስፈኛ ተግባራት እንዲከናወን ይደረጋል፤

ግብ 2:- 804 ከተሞች በመሬት ዘርፍ ላይ ለሚገኙ አመራር እና ፈጻሚ በየኑብ ዓመት የ360 ዲግሪ ግምገማ በማድረግ ግብረ መልስ ይሰጣል፤

ግብ 3:- በሚመለከታቸው አካላት ላይ ተፈጻሚ የሚሆን የመሬት ዘርፍ የስነ ምግባር ደንብ ተዘጋጅቶ ተግባራዊ ይደረጋል፤

ፕሮጀክት አራት:- የከተማ መሬት ልማት እና ማኔጅመንት የኢንፎርሜሽን ኮሙኒኬሽን ቴክኖሎጂ ልማት ፕሮጀክት

የፕሮጀክቱ ዓላማ:- ለከተማ መሬት ልማትና ማኔጅመንት የሚያግዙና የሚያሰለጥኑ ዘመናዊ የመረጃ ቴክኖሎጂ በመሬት ተቋማት መካከል የሚደረገውን የመረጃ ቅብብሎሽ ማፋጠን፣ ወቅታዊ መረጃ ለተጠቃሚው ተደራሽ እንዲሆን ለማድረግ ነው፡፡

ግብ 1:- የተቀናጀ መሬትና መሬት ነክ የመረጃ ስርዓት ለመዘርጋት የሚያስችሉ ጥናቶችን በማካሄድና ፕላት ፎርም በመምረጥ 15 ሶፍትዌሮችን እንዲለሙ ይደረጋል።

ግብ 2:- የመሬት እና መሬት ነክ መረጃዎች ለተጠቃሚዎች ለማድረስ የሚያስችል አንድ ሀገራዊ የመሬት መረጃ ቋት እና ሃገራዊ ዌብ ፖርታል እንዲሁም አስራ አንድ ክልላዊ እና 86 ከተሞች የመረጃ ቋት ላይ እንዲኖር ይደረጋል።

ግብ 3:- የተቀናጀ መሬትና መሬት ነክ የመረጃ ፍሰቱን የተሳለጠ ለማድረግ የሚያስችል ፕላት ፎርም በመምረጥ የመረጃ መረብ በ86 ከተሞች እንዲዘረጋ ይደረጋል።

ግብ 4:- በመሬት ግብይት ስርዓትንና የመሬትና መሬት ነክ ተቋማትን የውስጣዊ አሠራሮችን በማጥናት 5 አውቶሜሽን ስራዎች እንዲካሄዱ ይደረጋል።

ግብ 5:- የሃርድዌር እና የመረጃ አያያዝና አጠቃቀም ደህንነት በመጠበቅ ወቅታዊና ጥራቱን የጠበቀ መረጃ እንዲፈጠር በማድረግ 100 ፐርሰንት ደህንነታቸው የተጠበቁ የመረጃ ማዕከላት እንዲኖር ይደረጋል።

ግብ 6:- በ20 ተቋማት መካከል የመረጃ ቅብብሎሽ እና አጠቃቀም ፕሮቶኮል በመፍጠር ቀልጣፋ የመረጃ ቅብብሎሽ እንዲኖር ይደረጋል።

ፕሮጀክት አምስት:- የግሉን ዘርፍ ተሳትፎ ማኅልበት ፕሮጀክት

የፕሮጀክቱ ዓላማ:- የተሳትፎውን ይዘት እና ወሰን በመለየት ተገቢውን የድጋፍ እና እገዛ በማድረግ ተጠያቂነት ያለበት አሰራር በመዘርጋት የግሉ ዘርፍ ተሳትፎ ማሳደግ።

ግብ 1:- በመሬት ልማት እና ማኔጅመንት ዘርፍ 200 አሀዶችን በማደራጀት እና በመደገፍ

በስምንት የሙያ ዓይነቶች እንዲሳተፉ ይደረጋል።

ግብ 2:- በመሬት ልማት እና ማኔጅመንት ዘርፍ የግሉን ተሳትፎ እስከ 50 በመቶ እንዲደርስ ይደረጋል።

3. የማስፈጸሚያ ስልት፣ ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች እና ከፖሊሲው አፈጻጸም የሚጠበቁ መሰረታዊ ውጤቶች

3.1. የፖሊሲው የማስፈጸሚያ ስልቶች

3.1.1. የመሬት ልማት እና ማኔጅመንት የአፈጻጸም ስታንዳርድ መቅረጽ።

የመሬት ልማት እና ማኔጅመንት የአገልግሎት አሰጣጥ እና የአፈጻጸም ስታንዳርድ በመቅረጽ አስፈጻሚው አካል እና ህብረተሰቡ በግልጽ እንዲያውቀው በማድረግ በተግባር ላይ ማዋል፤

3.1.2. የመሬት ልማት እና ማኔጅመንት የአፈጻጸም ክፍተት በመፈተሽ ማስተካከያ ማድረግ፤

አገልግሎት አሰጣጡ እና አፈጻጸሙ በተቀረጸው ስታንዳርድ መሰረት መሆኑን በየጊዜው በመፈተሽ ተገቢውን ማስተካከያ የሚደረግበት ስርዓት ይዘረጋል፤

3.1.3. ተሞክሮ መቀመር እና ማስፋት፤

በከተሞች የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ስርዓቱን ውጤታማ ማድረግ ተሞክሮን በመቀመር እና በማስፋት ስልት መደገፉ የምንከተለው የማስፈጸሚያ አግባብ ይሆናል። በዚህ ረገድ በሰነዱ ውስጥ የተጠቀሱትን ተግባራት በአዲስ አበባ ከተማ ላይ በቅድሚያ በመተግበር ተሞክሮውን በፌደራል ደረጃ በመቀመር ወደ ክልሎች እና ከተሞች የሚተላለፍ ሆኖ በዚህ ረገድ በከተማ ልማት እና ኮንስትራክሽን ሚ/ር ይህንን የሚተገብር አደረጃጀት ይፈጠራል። ይህንን ለማጠናከር በአዲስ አበባ ከተማ ውስጥ በአራት ወረዳዎች ላይ ሙከራ የሚከናወንበት እና ተሞክሮ የሚቀመርበት የሚኒስቴር መ/ቤቱ አደረጃጀት የሚከታተለው እና የሚደግፈው ፕሮጀክት የሚፈጠር ይሆናል።

3.1.4. የመሬት ልማት እና ማኔጅመንት ስርዓቱን ማዘመን፤

የከተሞች የመሬት ዘርፍ ውጤታማ ለማድረግ የአሰራር ስርዓቱን ማዘመን እጅግ ጠቃሚ ነው። በመሆኑም የመሬት መረጃ ስርዓት በዘመናዊ ቴክኖሎጂ መደገፍ እና አሰራሩን አግባብነት ባለው ሶፍትዌር ማዘመን እና አውቶሜት ማድረግ ተገቢ ይሆናል። ወደ አውቶሜሽን ስርዓት ከመግባታቸው በፊት ከተሞች የቅድመ ዝግጅት ስራ የሚጠበቅባቸው ይሆናል። ዋና ዋና በቅድመ ዝግጅቱ ምዕራፍ የሚከናወኑ ተግባራት የሰው ሀይል ስልጠና እና ክህሎት ማሳደግ፣ የመሬት ዘርፉን የወረቀት እና ሰነድ ውጤቶችን ወደ ዲጂታል ስርዓት መቀየር እና ማስተካከል፣ በፌደራል ደረጃ ተገቢ የሆነ የቴክኖሎጂ ፕላትፎርም መፍጠር ናቸው።

3.1.5. ተቋማዊ የሆነ ጠንካራ የክትትል እና ግምገማ ስርዓት መዘርጋት፤

በመሬት ልማት እና ማኔጅመንት ከፌደራል እስከ ወረዳ/ቀበሌ የአስተዳዳሪ እርከን ድረስ ወጥነት እና ቀጣይነት ባለው መልኩ በፖሊሲው አፈጻጸም ላይ የተናበበ ዕቅድ የሚያቅዱበት፣ አፈጻጸሙን በየእርከኑ የሚገመግሙበት እና ተገቢውን ግብረ መልስ የሚያደርጉበት ስርዓት የሚዘረጋ ሆኖ የግምገማ እና ግብረ መልስ

ስርዓቱንም ግልጽነትን እና ተጠያቂነት ባማከለ መንገድ የሚከናወንበት ጠንካራ የሪፖርት አደራረግና የመረጃ ልውውጥ ስርዓት ይዘረጋል።

3.1.6. ተከታታይነት ያለው የአመለካከት ግንባታ ስርዓት መዘርጋት፤

በመሬት ልማት እና ማኔጅመንት ስርዓቱን በመሰረታዊነት ለመለወጥ ተከታታይነት ያለው የአመለካከት ግንባታ ስራ በህብረተሰቡ፣ በአመራሩ እና በፈጻሚው ዙሪያ መሰራት ይኖርበታል። በዚህ ረገድ የተለያዩ የግንዛቤ ማስጨበጫ መድረኮችን እና የሚዲያ አማራጮችን በመጠቀም ተከታታይነት ያለው እና ተደማሪነትን በሚያረጋግጥ መልኩ ሰፊ የህዝብ ግንኙነት ስራዎች መከናወን ይኖርባቸዋል። ከዚህም በተጨማሪ በሁለተኛ ደረጃ እና በከፍተኛ የትምህርት ተቋማት በመሬት ዙሪያ የአመለካከት ለውጥን ሊያመጡ የሚችሉ አብነታዊ የትምህርት ማዕቀፎች ተካተው እንዲሰጡ ይደረጋል።

3.1.7. ጠንካራ ቅንጅታዊ የአሰራር ስርዓት መዘርጋት፤

የመሬት ልማት ማኔጅመንት ስርዓቱን ውጤታማ ለማድረግ በመንግስት እና በህብረተሰቡ መካከል ሰፊ መሰረት ያለው ቅንጅታዊ አሰራር ስርዓት መዘርጋት ነው። ከዚህ ጎን ለጎን በተቋማት መካከል ጥብቅ የትስስር እና የቅንጅት ማዕቀፍ የሚፈጠር ይሆናል። በፌደራል & በከተሞች እና በክልሎች መካከል ጥብቅ የሆነ ቅንጅታዊ አሰራር ስርዓት ይዘረጋል። ተቋማትን በተመለከተም በኢንፎርሜሽን መረብ ደህንነት ኤጀንሲ፣ በመረጃ እና ኮሙኒኬሽን ሚ/ር፣ በካርታ ስራ ኤጀንሲ፣ በስነ ምግባር እና ጸረ ሙስና ኮሚሽን፣ በህግ እና ፍትህ ሚ/ር ወዘተ መካከል ጥብቅ መስተጋብር እና ቅንጅታዊ አሰራር እንዲኖር ይደረጋል።

3.2. የፖሊሲው ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች እና የሚጠበቁ ውጤቶች

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዲላማ	የሚጠበቁ ውጤቶች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
1	የከተማ መሬት ልማት እና ማኔጅመንት ለልማታዊ ፖለቲካዎች ኢኮኖሚ ስርዓት ግንባታ መሰረት መጣል	በመሬት ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች በአምስት ዓመት ውስጥ ማስወገድ እና ወንጀል ተፈጽሞ ሲገኝ በሚወሰደው እርምጃ ላይ ከህብረተሰቡ ጋር የጋራ መግባባት ላይ መድረስ፤	ከህብረተሰቡ ጋር 10 የጋራ መድረክ ይካሄዳል፤ የቴሌቪዥን ዶልም በዓመት 4 ጊዜ ይሰራጫል፤ በዓመት 2 ጊዜ ክሊፕና 1 ጊዜ ማስታወቂያ ይለቀቃል፤ 120 ሰዓት መደበኛ የፊደሎች ፕሮግራም ይሰራጫል፤ 1 ሚሊዮን የግንዛቤ ማስጨበጫ ብሮሽር ተዘጋጅቶ ይበተናል፤	በከተማ መሬት ልማትና ማኔጅመንት የመንግስትና የህብረተሰቡ የጋራ ልማታዊ የፖለቲካዎች ኢኮኖሚ አስተሳሰብ የበላይነት መያዝ፤	በመንግስትና በህዝብ የተያዘ የከተማ መሬት ለልማት መዋሉና ለኪራይ ሰብሳቢነት አመለካከትና ተግባር በር የዘጋ መሆኑ፤
2	የከተማ መሬት ቆጠራ (ኢንቨንቲሪ) ምዝገባ እና ጥበቃ ማጠናከር	መሬትን ከህገወጥነት የሚከላከል ጠንካራ ተቋማዊ አደረጃጀት በከተሞች ማደራጀት፤	በ455 ከተሞች 47,450 ሄክታር መሬት ምዝገባ ይካሄዳል፤ በ455 ከተሞች የተሰጠ	ከህገወጥነትና ከወረራ ለመከላከል የሚያስችል የመንግስት መሬት፣ ቦታና ይዞታ ተመዝግቦ መገኘት፤	ከጥበቃ ውጪ የሆኑ የመንግስትና የህዝብ መሬት እና ሀብት በኪራይ ሰብሳቢነት ለመወረር

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዓላማ	የሚጠበቁ ዉጤቶች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
		<p>በሁሉም ከተሞች ሙሉ በሙሉ ተቆጥሮ የተመዘገበ ክፍት መሬት፣ በጊዜያዊ መጠቀሚያ የተያዘ መሬት፣ በማስፋፊያ አካባቢዎች ላይ የሚገኝ የተመዘገበ የአርሶ አደር መሬት ተለይቶ መታወቅ፤</p> <p>በጊዜያዊነት መሬትን የመጠቀም መብት ያላቸው አካላት በሙሉ ተመዝግበው መታወቃቸው፤</p> <p>በመንግስት የተያዙ የቀበሌ፣ የኪራይ ቤቶችና የመንግስት ህንፃዎች በሙሉ ምዝገባቸው መጠናቀቅ፤</p>	<p>22,539 የጊዜያዊ መጠቀሚያ ሰነድ ይመዘገባል፤</p> <p>ከ250 ሺህ የማያንሱ የቀበሌ፣ የመንግስት ቤቶችና ህንፃዎች ይመዘገባሉ፤</p>		<p>በማይቻልበት ሁኔታ ሥርዓት መፈጠሩ፤</p> <p>ሀብትና ይዘታዎችን በልማታዊ መንገድ ለታሰበላቸው ዓላማ መዋላቸው፤</p>

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዲላማ	የሚጠበቁ ዉጤቶች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
3	የከተሞች የፕላን ወሰን ክለሳ እና አስተዳደር	በሁሉም ከተሞች ተለይቶ የተከለለ የከተማ የፕላን ወሰን እንዲኖር ማድረግ፤ የፕላን ወሰናቸው ከከተማው በተለየ ዞን እና ክልል ውስጥ የሚገኝ ሲሆን ደግሞ የጋራ ቅንጅቱን ለመምራት የተቋቋመ የጋራ የፕላን ኮሚቴ ውጤታማ ስራ እየሰራ መሆኑን ማረጋገጥ፤	በ971 ከተሞች የፕላን ወሰን እና የከተማ አስተዳደር ወሰን ይረጋገጣል፤ ክልል ዘለል ጉዳይ ያላቸው ከተሞች ችግራቸው በመግባባት የሚፈታበት ሥርዓት ይፈጠራል፤	በከተሞች እና አጎራባቾቻቸው መካከል ቀጣይነት ያለው እና ጤናማ የልማት ትስስር መፈጠር፤ ከህገወጥ የመሬት ወረራ እና ግንባታ ነጻ የሆነ የፕላን ወሰን ክልል መኖር፤	ለትውልድ የሚተርፍ ዘላቂነት ያለው ልማት መፈጠሩ፤
4	የከተማ መሬት አጠቃቀም ፕላን ማስፈጸምና የከተሞች አረንጓዴ ልማትና ውበት መጠበቅ	የመሬት አጠቃቀም ፕላን እስከ ግንባታ ፈቃድ አሰጣጥና ክትትል አቀናጅቶ የሚመራ ተቋማዊ አደረጃጀት እንዲፈጠር ማድረግ፤ በሁሉም ከተሞች በፕላኑ በተቀመጠው መሰረት በአረንጓዴ ሽፋን ልማት	በ58 ከተሞች በ3,275 ሄክታር ላይ አረንጓዴ ልማት ይከናወናል፤ በ58 ከተሞች በአረንጓዴ ልማትና ውበት መስክ 4,960 የስራ ዕድል ይፈጠራል፤ በሁሉም ከተሞች በፕላኑ መሰረት የአረንጓዴ ልማትና	የከተሞችን የመሬት አጠቃቀም ፕላን የማስፈጸም አቅም መጎልበቱ፤ በከተሞች በፕላኑ መሰረት ለአረንጓዴ ሽፋን እና ለውበት ተገቢው ትኩረት መስጠት ይቻል ዘንድ ነዋሪው እንዲያውቀው	ለትውልድ የሚተርፍ ዘላቂነት ያለው ልማት መፈጠሩ፤ የግል ባለሀብቶች የሚሳተፉበት ተሞክሮ መገኘቱና በቀጣይነትም የሚሳተፉበት ሥርዓት

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዲላማ	የሚጠበቁ ዉጤቶች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
		ትግበራ በመንግስትና በህብረተሰቡ የጋራ መግባባት ላይ መድረስ፤	ውበትን ተግባራዊ የሚደረግበት እና የሚከታተል ተቋም ይፈጠራል፤ ለግል ባለሀብቱ ተሳትፎ ግልጽ የሆነ አሰራር ይፈጠራል፤ በ10 ከተሞች ባለሀብቱ የሚሳተፍበት አሰራር ተግባራዊ ይደረጋል፤	መደረጉ እና በፕላኑ መሰረት እየተፈጸመ መሆኑን መንግስት መከታተሉ፤ በ7 ከተሞች ውጤታማ ሥርዓት መፈጠሩ፤	መዘርጋቱ፤
5	የከተማ መሬት ልማት እና የደቀቁ የከተማ አካባቢዎችን መልሶ ማልማት/ማደስ	በሁሉም ከተሞች ወጥና ግልጽ የሆነ የተነሻ ሥርዓት መፈጠር፤ የመልሶ ማልማት ፕሮግራም በከፍተኛ እና መካከለኛ ከተሞች ተግባራዊ መደረጉ፤	በሁሉም ከተሞች 30 ሺህ ሂደታዊ መሬት ይለማል፤ በመልሶ ማልማት 500 ሂደታዊ መሬት ይለማል፤	ግልጽ እና ፍትሃዊ የተነሻ መስተንግዶ መኖር፤ ቀጣይነት ያለው የመሬት አቅርቦት መረጋገጥ፤ አሳታፊ እና ዉጤታማ የሆነ የመልሶ ማልማት እና ለአህጉሩ ሞዴል የሚሆን	ፈጣንና ቀጣይነት ያለው የማኑፋክቸሪንግ እና የአገልግሎት እድገት የተረጋገጠ መሆኑ፤

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዲላማ	የሚጠበቁ ዉጤቶች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
				የተጠናከረ የከተማ ማደስ ስርዓት መፈጠር፤	
6	የከተማ መሬት ዝግጅት፣ የመሬት መረጃ ባንክ እና የፋይናንስ አቅርቦት ሥርዓት ማጠናከር	<p>በሁሉም ከተሞች የተደራጀ የመሬት መረጃ ባንክ መኖር፤</p> <p>በሁሉም ከተሞች መሬትን የሚያለማ ለመሬት ዝግጅት በብድር ወይም በስጦታ የተመደበ ተገባባዩ ፈንድ መኖር፤</p> <p>በከተሞች በመሬት ባንኩ የተጀመረ ወጪ ማስመለስ አሰራር ተግባራዊ መደረግ፤</p>	30 ሺህ ሄክታር መሬት ለምቶ ወደ መሬት መረጃ ባንክ ይገባል፤	ቀጣይነት ያለው እና የተጠናከረ የመሬት ዝግጅት እና አቅርቦት ስርዓት መፈጠር፤	ለልማት የሚውል የመሬት ዝግጅትና አቅርቦት አስተማማኝ መሆኑ፤
7	የመሬት ግብይት እና አሰጣፍ ሥርዓትን አስተማማኝ ማድረግ	<p>ግልጽና መረጃው ለህዝቡ ተደራሽ የሆነ የጨረታ እና የመሬት አሰጣፍ ሥርዓት መዘርጋት፤</p> <p>በሁሉም ከተሞች ጨረታ</p>	20,400 ሄ/ር መሬት ለግብይት ይቀርባል፤	የተረጋጋ፣ ግልጽነት እና ተጠያቂነት የሰፈነበት የመሬት ግብይት እና አሰጣፍ ስርዓት መዘርጋት፤	ለልማታዊ ተግባር መሬት የሚፈልጉ አካላት መሬት ማግኘት የሚችሉበት አስተማማኝ ስርዓት መዘርጋቱ፤

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዲላማ	የሚጠበቁ ዉጤቶች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
		የመሬት ግብይትና አሰጣጥ ዋነኛው ስልት መሆኑን እና ምደባ በውስን ደረጃ መሆኑን ማረጋገጥ፤			
8	የከተሞች የመሬት ሊዝ መነሻ ዋጋ ወቅታዊነትን የሚያረጋግጥ ሥርዓት ስለመገንባት	በሁሉም ከተሞች ቢያንስ በየሁለት ዓመቱ ወቅታዊነቱ እና ቀጣይነቱ የተረጋገጠ የሊዝ መነሻ ዋጋ ተመን መኖር	ወደሊዝ የገቡ ከተሞች በየዓመቱ የመሬት ሊዝ ዋጋቸውን ይከለሳል፤	የተረጋጋ የመሬት እና መሬት ነክ ንብረት ዋጋ መገመት የሚቻልበትና የሚታወቅበት ስርዓት መፈጠር፤	ለዳበረ የነፃ ገበያ ስርዓት መሰረት እየጣሉ መሄድ መቻሉ፤
9	ያለሰነድ የተያዙ መሬቶችን ስርዓት ማስያዝ	በሁሉም ከተሞች ያለ ሰነድ የተያዙ መሬቶችን ስርዓት ለማስያዝ የተቀረፀ ህግና አደረጃጀት መፈጠር፤ በሁሉም ከተሞች ያለሰነድ የተያዙ መሬቶች በአንድ ጊዜ ሥርዓት እንዲያዙ ማድረግ፤	በሀገራችን ከተሞች ከ2006 ዓ.ም በኋላ መሬት በህገ ወጥነት መያዝ መገለጫ ወደ ማይሆንበት ደረጃ ላይ ይደረሳል፤	በመሬት ላይ የሚፈጸምን ህገወጥነት ለአንዴ እና ለመጨረሻ ጊዜ ሥርዓት ማስያዝ፤	መሬት በህጋዊና ልማታዊ መንገድ የሚያዝበት አግባብ በአስተማማኝ ሁኔታ መፈጠሩ፤
10	ሽንሻኖ አልባ፣ ከደረጃ በታች እና በላይ የሆኑትን ይዞታዎች	በሁሉም ከተሞች የኮንሶሊዴሽን ህጉ ዳብሮ እንዲጸድቅ ማድረግ፤	በሁሉም ከተሞች 156155 ሽንሻኖ አልባ፣ ከደረጃ በታች	ከተሞች በፕላን እንዲመሩና ለህጋዊ ንብረት ምዝገባ	በከተሞች ውስጥ ያለ መሬትና መሬት ነክ

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዲላማ	የሚጠበቁ ዉጤቶች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
	<p>ስርዓት ማስያዝ (Consolidation)</p>	<p>በሁሉም ከተሞች የኮንሶሊዴሽን ስርዓቱን ተግባራዊ ማድረግ፤ በሁሉም ከተሞች ላይ ሽንሻኖ አልባ፤ ከደረጃ በታች እና በላይ የሆኑ የግል ይዘታዎችን ስርዓት እንዲይዙ ማድረግ፤</p>	<p>እና በላይ የሆኑ ይዘታዎች ይስተካከላሉ፤</p>	<p>ምቹ ሁኔታ መፈጠር፤</p>	<p>ንብረት ወደ ግብይት እንዲገባ ተደርጎ የነጻ ግብይት ሥርዓት መዳበሩ፤</p>
11	<p>የከተሞችን ወጥ የካዳስተር ስርዓት መዘርጋት</p>	<p>በአዲስ አበባ 10 ክፍለ ከተሞችና በሌሎች የሀገሪቱ 22 ከተሞች ስታንዳርዱን የጠበቀ ተናባቢ የካዳስተር ስርዓት እንዲዘረጋ ማድረግ፤</p>	<p>በፌዴራል፣ በክልሎችና በከተሞች እንዲሁም በክልሎች-በክልሎች፣ በከተሞች-በከተሞች መካከል መናበብ የፈጠረ የመረጃ ስርዓት ይዘረጋል፤ በሀገሪቱ 22 ከተሞችና በአዲስ አበባ 10 ክፍለ ከተሞች ወደ ሁለተኛው የካዳስተር ደረጃ ትግበራ ላይ ይገባል፤</p>	<p>የከተሞችን የመሬት ይዘታ አስተዳደር ሥርዓት ዉጤታማና ቀልጣፋ ማድረግ እና የከተሞች የገቢ አቅም ማደግ፤</p>	<p>ለንብረት ግብር እና ለልማታዊ ፖለቲካል ኢኮኖሚ የማይናወጥ መሰረት መጣሉ፤</p>
12	<p>የከተሞች ስታንዳርድ የአድራሻ ስርዓት</p>	<p>የከተሞች የዲጂታል የአድራሻ ስርዓት</p>	<p>በሀገራችን 22 ከተሞችና በአዲስ አበባ 10 ክፍለ</p>	<p>የከተሞችን ቀልጣፋ እና ዘመናዊ ማዘጋጃ ቤታዊ</p>	<p>ለሶሻሎ ኢኮኖሚ እንቅስቃሴ</p>

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዲላማ	የሚጠበቁ ዉጤቶች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
	ዝርጋታ	ይተገበራል፤ የከተሞች አድራሻ ስርዓት ተቀባይነት ላለው ዓለም አቀፍ ደረጃ ምደባ ብቁ መሆኑ ይረጋገጣል፤	ከተሞች ዘመናዊ የአድራሻ ስርዓት ይዘረጋል፤	አገልግሎት አሰጣጥ ስርዓት መዘርጋት፤ በአዲስ አበባ ላይ ዲጂታል ስርዓት መዘርጋት፤ በ22 ከተሞችና በአዲስ አበባ 10 ክፍለ ከተሞች አድራሻ ስርዓቱ ለህጋዊና ለልማታዊ ተግባር ጥቅም ላይ የሚውልበት ስርዓት ተፈጥሮ መታየት፤	የአድራሻ ስርዓት ጠቃሚ ሆኖ መገኘቱ፤
13	የመሬትና መሬት ነክ ንብረት ምዝገባ ስርዓት መዘርጋት	በከተሞች ለምዝገባ የሚያስፈልገውን አውቶሜሽን ስርዓት እንዲሟላ ይደረጋል፡፡ በከተሞች የመሬትና መሬት ነክ ንብረት ምዝገባ ተቋም ይደራጃል፤ በትላልቅና በመጀመሪያ ደረጃ ከተሞች ወጥ	በ22 ከተሞችና በአዲስ አበባ 10 ክፍለ ከተሞች የምዝገባ ስርዓት መጀመር፤ ከ600 ሺህ የማያንስ የመሬትና መሬት ነክ ንብረት መመዝገብ፤	በከተሞች የይዞታ እና ንብረት ዋስትና መረጋገጥ፤ የኪራይ ሰብሳቢነት አመለካከት በቁጥጥር ስር የሚውልበት ስርዓት መፈጠር፤	ለንብረት ግብር እና ለልማታዊ ፖለቲካ አካላት የማይናወጥ መሰረት መጣሉ፤

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዲላማ	የሚጠበቁ ዉጤቶች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
		<p>የመሬትና መሬት ነክ ንብረት ምዝገባ የዲጂታል የመለያ ቁጥርና ደረጃውን የጠበቀ ሰርተፊኬት አሰጣጥ ስርዓት እንዲዘረጋ ይደረጋል፤</p> <p>በትላልቅና በመጀመሪያ ደረጃ ከተሞች በአምስት ዓመት ጊዜ ውስጥ ስልታዊ ምዝገባ በማይቀለበስበት ስርዓት ላይ እንዲደርስ ይደረጋል፤</p>			
14	<p>የመሬት ነክ መረጃ የቅብብሎሽ እና የአጠቃቀም ስርዓት ዝርጋታ</p>	<p>የመሬት ነክ መረጃ የቅብብሎሽና የአጠቃቀም ስርዓት የፕሮቶኮል ስታንዳርድ ይቀረጻል፤</p> <p>በሁሉም ከተሞች በሚገኙ ባለድርሻ ተቋማት መካከል ፕሮቶኮል ስምምነቱን አጠናቆ ወደ ተግባር</p>	<p>በአዲስ አበባ 10 ክፍለ ከተሞችና በ22ቱ ከተሞች የመረጃ ቅብብሎሽ ስርዓት መፈጠር፤</p>	<p>ስምምነቱን በፈጸሙ ተቋማት መካከል አስተማማኝ፣ የተረጋገጠ ለሥራ አስፈላጊ የሆነ የመሬት ነክ መረጃ ከአንዱ ወደ ሌላ የሚተላለፍበት ስርዓት መዘርጋት፤</p>	<p>የነፃ ገበያ ሥርዓቱ መጎልበትና ለንብረት ግብር እና ለልማታዊ ፖለቲካል ኢኮኖሚ የማይናወጥ መሰረት መጣሉ፤</p>

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዲላማ	የሚጠበቁ ዉጤቶች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
		እንዲገባ ይደረጋል፤			
15	የአቅም ግንባታ ማዕቀፎች	<p>የመሬት ልማት እና ማኔጅመንት የቴክኒክና ሙያ እንዲሁም የከፍተኛ ትምህርት የተፈላጊ ትምህርት መስኮች ስርዓተ ትምህርት ቀረጸ ይጠናቀቃል፤</p> <p>የመሬት ልማት እና ማኔጅመንት ከ2ኛ እስከ 5ኛ ደረጃ የቴክኒክና ሙያ ምሩቃን የመጀመሪያ ዙር የሰራ ድልድልና ስምሪት ይኖራል፤</p> <p>የመሬት ልማትና ማኔጅመንት የከፍተኛ ትምህርት ተመራቂዎች የመጀመሪያ ዙር የሰራ ድልድል እና ስምሪት ይፈጸማል፤</p>	<p>በዲግሪ ደረጃ 1,500 ተማሪዎች የሚማሩበት እና በቴክኒክና ሙያ ከ50ሺህ የማያንሱ ሰልጣኞች የሚማሩበት ሥርዓት መፈጠር፤</p>	<p>የከተሞችን የመሬት ዘርፍ በአሰራር፣ በአደረጃጀት፣ በቴክኖሎጂ ድጋፍ እና በሰው ሀይል ብቁ እና አስተማማኝ ደረጃ ላይ ማድረስ፤</p> <p>በዩኒቨርሲቲዎችና በቴክኒክና ሙያ የተሳለጠ ትምህርት የሚሰጥበት ሥርዓት መፈጠር፤</p>	<p>ዘርፉ ሰፊ የሰራ ዕድል የሚፈጠርበት ሆኖ ለኢኮኖሚው አስተዋጽኦ የሚያበረክትበት ሥርዓት ላይ መድረሱ፤</p>

ተ/ቁ	የፖሊሲው ዋና ዋና ጉዳዮች	ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎች	ዲላማ	የሚጠበቁ ወጪዎች (Output)	ከፖሊሲው የሚገኙ ስኬቶች (Outcome)
		<p>የመሬት ልማትና ማኔጅመንት የሙያ ብቃት ማረጋገጫ ሰርተፊኬት አሰጣጥ ስርዓት ይጀመራል፤</p> <p>በሁሉም ከተሞች የመሬት ልማትና ማኔጅመንት የአሰራርና አደረጃጀት ወጥነት ይረጋገጣል፤</p>			

4. ማጠቃለያ

ሀገራችን ካለችበት ድህነት በመሰረታዊነት ለማላቀቅ የተነደፈውን የእድገት እና ትራንስፎርሜሽን እቅድ ከግቡ ለማድረስ በመሬት ዘርፍ ላይ ዘላቂነት ያለው ለውጥ ማምጣት መሰረታዊ ጉዳይ ነው። በዘርፉ ዘላቂነት ያለው ለውጥ ለማስመዝገብ በከተማ መሬት ልማት እና ማኔጅመንት ላይ ግልጽ አቅጣጫ የሚያሰጥ ፖሊሲ መቀረጹ ተገቢ ነው።

ፖሊሲው በሀገ መንግስታችን በግልጽ የተመለከተውን መሬት የህዝብ እና የመንግስት ሀብትነት መሰረት አድርጎ በከተሞች የይዞታ ባለቤትነት መብት እና ዋስትና ማረጋገጥ፤ በከተሞች የተጠናከረ የፕላን ዝግጅት እና አፈፃፀም ስርዓት በመዘርጋት የመሬት ኢኮኖሚያዊ እና ውጤታማ አጠቃቀምን በማረጋገጥ በዘርፉ ላይ ከይዞታ ባለቤትነት እና አጠቃቀም ጋር ተያይዘው ለነበሩ ችግሮች መሰረታዊ ምላሽ ሰጥቷል። በመሬት ላይ የይዞታ እና የንብረት ባለቤትነትን ከማረጋገጥ ጎን ለጎን በዘርፉ ስልጠት እና ፍትህዊነትን የሚያረጋግጡ አቅጣጫዎችም ተመልክተዋል። በዚህ ረገድ በመሬት ልማት፣ በመሬት ግብይት እና አሰጣጥ፣ በይዞታ አስተዳዳሪ እነዚህን መሰረታዊ መርሆዎች የተከተሉ ማዕቀፎች መካተታቸው የፖሊሲውን አፈጻጸም ውጤታማነት ያረጋግጣል።

የተቀረጹትም የፖሊሲ አቅጣጫዎች ለመተግበር የሚያስችሉ የአፈጻጸም ስልቶች እና የአቅም ግንባታ ማዕቀፎች ተነድፈዋል። የፖሊሲውን ተፈጻሚነት በማረጋገጥ የመሬት ዘርፉን የሚጠበቀው ግብ ላይ ለማድረስ የአቅም ግንባታ ተግባራት ወሳኝ ድርሻ እና ሚና እንዳላቸው ይታወቃል። በዚህ ረገድ የአቅም ግንባታ ተግባራት የፖሊሲው የማስፈጸሚያ ክንድ ሲሆን በሌላ በኩል በተለይ የሀገራችን ከተሞች የመሬት ዘርፍ አቅም ካለበት ተጨባጭ ሁኔታ አንጻር የመሬት ዘርፉን የአሰራር እና የአደረጃጀት ስርዓት ማስተካከል፣ የሰው ሀይል እና የቴክኖሎጂ ብቃትን ማሳደግ በጊዜ የለንም መንፈስ የሚፈጸም የፖሊሲው የትኩረት አቅጣጫ ነው። ተግባሩ የአንድ ሳንቲም ሁለት ገጽታ ያለው እንደመሆኑ ሁሉም የሚመለከታቸው አካላት ይህንን የፖሊሲውን እሳቤ በጥልቀት በመረዳት መንቀሳቀስ ይጠበቅባቸዋል።

ፖሊሲውን ተከትለው ፖሊሲውን ለማስፈፀም የሚያግዙ በርካታ የህግ ማዕቀፎች አዋጆች፣ ደንቦች፣ መመሪያዎች፣ ማኑዋሎች እና ስታንዳርዶች መቅረጽ እና መተግበር ጊዜ የሚሰጠው ጉዳይ አይደለም። በዚህ ረገድ በፌዴራል ደረጃ ጸድቀው ተግባራዊ የሚደረጉ አዋጆችን እና ደንቦችን በፍጥነት በማውጣት ማጽደቅ የሚጠበቅ ሲሆን በክልል እና

በከተሞች የሚጸድቁትን የህግ ማዕቀፎች በተመለከተ የፖሊሲውን አፈጻጸም ወጥነት ለማስጠበቅ ይቻል ዘንድ በፌደራል ደረጃ በሞዴል መልክ እንዲዘጋጅ እና ከተጨማሪ ሁኔታ ጋር መጣጣሙ እየተፈተሽ በየደረጃው እያጸደቁ ወደ ተግባር በፍጥነት መግባትን ይጠይቃል።

የፖሊሲውን ስትራቴጂክ ግቦች መነሻ በማድረግ ፖሊሲውን ለማስፈጸም የተቀረጹት ፕሮጀክቶች አፈጻጸሙን ውጤታማ ከማድረግ አንጻር ትልቅ ድርሻ ያላቸው በመሆኑ በዘርፉ ላይ የሚገኙ የሚመለከታቸው አካላት ፖሊሲውን የማስፈፀሚያ ስልቶች ላይ የተመለከቱትን መሰረታዊ ጉዳዮች መሰረት በማድረግ በአግባቡ መፈጸማቸውን የማረጋገጥ ሀላፊነት ይኖርባቸዋል።

በአጠቃላይ ፖሊሲው በከተሞች የመሬት ዘርፍ ላይ የተንሰራፋውን ውስብስብ ችግር በዘላቂነት በመፍታት የከተሞች ብሎም የሀገራችንን ልማት እና ዕድገት ለማረጋገጥ የሚያስችል በመሆኑ ሁሉም አካላት ተገቢውን ርብርብ እና ትግል በማድረግ ስኬቱን ማረጋገጥ ይጠበቅባቸዋል።